

5. EXPANDOVÁNÍ KATEGORIZOVANÝCH DAT

Často máme k dispozici data jen v agregované podobě ve formě kontingenčních tabulek. Pokud máme k dispozici dostatek vysvětlujících proměnných, můžeme z kontingenční tabulky snadno rekonstruovat původní data. Používá se k tomu příkaz `expand`, který je komplementární s příkazem `contract`.

5.1 Expandování dat

Data máme k dispozici v podobě následující kontingenční tabulky. Víme přitom, že proměnná `sex` je kódována tak, že hodnota 1 odpovídá muži, hodnota 2 odpovídá ženě. Proměnná `part` je kódována tak, že 1 odpovídá popisku „má partnera“, hodnota 2 pak vyjadřuje „nemá partnera“. Levé horní pole tabulky tak lze označit indexem 11 (muž, má partnera), pravé spodní pole indexem 22 (žena, nemá partnera). Indexy jednotlivých polí jsou uvedeny na druhém řádku.

	Má partnera 1	Nemá partnera 2
Muž 1	2439 11	537 12
Žena 2	2979 21	1124 22

Nyní přepíšeme tuto tabulku do datové matice tak, abychom získali následující podobu:

sex	part	f
1	1	2439
1	2	537
2	1	2979
2	2	1124

Pokud použijeme proměnnou `f` jako váhy, můžeme nyní provádět veškeré výpočty – vypisovat kontingenční tabulky, počítat korelace, regrese apod.

```
tab sex part [fw=f]
```

Expandování dat provedeme pomocí příkazu `EXPAND`, kterému se jako parametr zadá proměnná `f`, která vyjadřuje počet pozorování odpovídajících daným vysvětlujícím proměnným (v našem případě `sex` a `part`).

```
expand f
```

```
. tab sex part [fw=f]
```

sex	part		Total
	1	2	
1	2,439	537	2,976
2	2,979	1,124	4,103
Total	5,418	1,661	7,079

```
. expand f
(7075 observations created)
```

```
. tab sex part
```

sex	part		Total
	1	2	
1	2,439	537	2,976
2	2,979	1,124	4,103
Total	5,418	1,661	7,079

Obrázek 1 Ukázka expandování proměnných

5.2 Stahování dat

Pokud naopak potřebujeme data převést do zhuštěné podoby s váhami, použijeme k tomu příkazu `CONTRACT`. V tomto případě zadáme jako parametry všechny vysvětlující proměnné, které chceme pro stahování dat použít. V našem případě tedy

```
contract sex part
```

Frekvenční váhy jsou uloženy v proměnné `_freq`. Stahování dat se může hodit například v případě velkého datového souboru. Stata dokáže pracovat se staženými daty mnohonásobně rychleji, jen je potřeba nezapomenout při všech výpočtech na zapnuté frekvenční váhy!

```
. contract sex part
. tab sex part [fw=_freq]
```

sex	part		Total
	1	2	
1	2,439	537	2,976
2	2,979	1,124	4,103
Total	5,418	1,661	7,079

Obrázek 2 Ukázka stahování dat